

ODPORÚČANIA

RADA

ODPORÚČANIE RADY

z 22. mája 2017

týkajúce sa európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie, ktorým sa zrušuje odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady z 23. apríla 2008 o vytvorení európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie

(2017/C 189/03)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej články 165 a 166,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

- (1) Kvalifikácie slúžia na viaceré účely. Zamestnávateľom naznačujú, aké vedomosti uchádzač alebo pracovník v zásade má a čo vie robiť („výsledky vzdelávania“). Môžu byť predpokladom prístupu k niektorým regulovaným povolaniam. Pomáhajú orgánom a poskytovateľom v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy určiť úroveň a obsah naučených poznatkov, ktoré daná osoba nadobudla. Pre danú osobu majú význam aj tým, že sú vyjadrením jej osobného úspechu. Kvalifikácie preto zohrávajú dôležitú úlohu pri zvyšovaní zamestnateľnosti, uľahčovaní mobility a prístupu k ďalšiemu vzdelávaniu.
- (2) Kvalifikácie sú formálnym výsledkom procesu hodnotenia a potvrdenia príslušným orgánom a obyčajne majú podobu dokumentov, ako sú napríklad osvedčenia alebo diplomy. Sú dôkazom toho, že daná osoba dosiahla výsledky vzdelávania podľa stanovených noriem. Tieto výsledky vzdelávania je možné dosiahnuť rôznymi vzdelávacími dráhami vo formálnom, neformálnom alebo informálnom kontexte, a to vo vnútroštátnom alebo v medzinárodnom prostredí. Informácie o výsledkoch vzdelávania by mali byť ľahko dostupné a transparentné.
- (3) Odporúčaním Európskeho parlamentu a Rady z 23. apríla 2008 o vytvorení európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie ⁽¹⁾ sa vytvoril spoločný referenčný rámec pozostávajúci z ôsmich úrovní kvalifikácií vyjadrených vo forme výsledkov vzdelávania so zvyšujúcimi sa úrovňami odbornej spôsobilosti. Tieto úrovne slúžia ako prostriedok na vysvetlenie rozdielných kvalifikačných systémov a ich úrovní. Účelom európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie (EKR) je zvýšiť transparentnosť, porovnateľnosť a prenosnosť kvalifikácií občanov.
- (4) Širším cieľom tohto odporúčania je prispieť k modernizácii systémov vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj zvýšiť zamestnateľnosť, mobilitu a sociálnu integráciu pracovníkov a vzdelávajúcich sa osôb. Zamieriava sa aj na zlepšenie prepojenia formálneho, neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa a na podporu potvrdzovania výsledkov vzdelávania za rôznych okolností.
- (5) Členské štáty vypracovali alebo vypracúvajú národné kvalifikačné rámce založené na výsledkoch vzdelávania a dávajú ich do vzťahu s EKR prostredníctvom „priradovacieho“ procesu. Prostredníctvom úrovni EKR a deskriptorov výsledkov vzdelávania sa prispieva k vyššej transparentnosti a lepšej porovnateľnosti kvalifikácií rôznych vnútroštátnych systémov. Prispieva sa nimi aj k všeobecnej zmene orientácie vzdelávania a odbornej prípravy na výsledky vzdelávania. Priradovanie k EKR by sa malo uskutočňovať prostredníctvom národných kvalifikačných rámcov alebo, ak tieto neexistujú, národných kvalifikačných systémov (ďalej len „národné kvalifikačné rámce alebo systémy“).

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 111, 6.5.2008, s. 1.

- (6) Kvalifikácie sú transparentnejšie a porovnateľnejšie, ak sú uvedené v dokumentoch, ktoré obsahujú priradenie k uplatniteľnej úrovni EKR, ako aj opis dosiahnutých výsledkov vzdelávania.
- (7) Do vykonávania EKR na úrovni Únie, ako aj na vnútroštátnych úrovniach by sa malo zapojiť široké spektrum zainteresovaných strán s cieľom zabezpečiť jeho širokú podporu. Medzi kľúčové zainteresované strany patria všetky vzdelávajúce sa osoby, všetci poskytovatelia vzdelávania a odbornej prípravy, orgány zodpovedné za kvalifikácie, orgány zabezpečujúce kvalitu, zamestnávateľia, odborové zväzy, priemyselné, obchodné a remeselné komory, subjekty zapojené do uznávania akademických a odborných kvalifikácií, služby zamestnanosti a služby zodpovedné za integráciu migrantov.
- (8) Vo svojej správe Európskemu parlamentu a Rade z 19. decembra 2013 o hodnotení EKR dospela Komisia k záveru, že EKR je všeobecne uznávaný ako referenčný bod pre vývoj národných kvalifikačných rámcov, uplatňovanie prístupu zameraného na výsledky vzdelávania a zvyšovanie transparentnosti a uznávania zručností a kompetencií. Zdôraznilo sa v nej, že Únia by mala vzdelávajúcim sa osobám a pracovníkom umožniť, aby vo väčšej miere zviditeľnili svoje zručnosti a kompetencie bez ohľadu na to, kde ich nadobudli.
- (9) V uvedenej správe Komisia dospela tiež k záveru, že poradná skupina pre EKR poskytuje účinné usmernenia pre vnútroštátne priradovacie procesy a vybudovala dôveru a dosiahla porozumenie medzi zúčastnenými krajinami. Takisto dospela k záveru, že účinnosť národných koordinačných miest EKR vo veľkej miere závisí od toho, ako úzko sú spojené s vnútroštátnym riadením priradovacieho procesu.
- (10) Vzhľadom na pozitívne hodnotenie uvedenej skupiny je pokračovanie v práci poradnej skupiny pre EKR rozhodujúce, pokiaľ ide o konzistentné, koherentné, transparentné a koordinované vykonávanie tohto odporúčania.
- (11) Transparentnosť a uznávanie zručností a kvalifikácií sú jednou z nových priorít v rámci spoločnej správy Rady a Komisie na rok 2015 o vykonávaní strategického rámca pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave (ET 2020). V uvedenej správe sa zdôrazňuje, že EKR by sa mal ďalej rozvíjať s cieľom zvýšiť transparentnosť a zlepšiť porovnateľnosť kvalifikácií. Pokiaľ ide o nových migrantov, tiež sa v nej zdôrazňuje, že existujúce nástroje transparentnosti by mohli pomôcť lepšie pochopiť zahraničné kvalifikácie v Únii a naopak.
- (12) Prostredníctvom EKR a národných kvalifikačných rámcov alebo systémov, ktoré sa k nemu priradujú, sa môžu podporovať zavedené postupy uznávania, a to vďaka ich prínosu, pokiaľ ide o posilnenú dôveru v kvalifikácie, ich lepšie pochopenie a porovnateľnosť. Tým sa môže zjednodušiť proces uznávania na účely vzdelávania a zamestnania. Všeobecné kvalifikačné rámce, ako je napríklad EKR, by mohli slúžiť ako informačné nástroje pre postupy uznávania, ako sa uvádza v odporúčaní týkajúcom sa využívania kvalifikačných rámcov na uznávanie zahraničných kvalifikácií, ktoré sa prijalo podľa Európskeho dohovoru o uznávaní kvalifikácií týkajúcich sa vysokoškolského vzdelávania v európskom regióne.
- (13) Národné kvalifikačné rámce a systémy sa časom menia, preto by sa ich priradenie k EKR malo vždy, keď je to potrebné, preskúmať a aktualizovať.
- (14) Dôvera v kvalitu a úroveň kvalifikácií, ktoré sú súčasťou národných kvalifikačných rámcov alebo systémov priradovaných k EKR (ďalej len „kvalifikácie zodpovedajúce úrovni EKR“) má z hľadiska podpory mobility vzdelávajúcich sa osôb a pracovníkov v rámci sektorov a zemepisných hraníc, ako aj medzi nimi rozhodujúci význam. Odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady z 23. apríla 2008 o vytvorení európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie obsahovalo spoločné zásady zabezpečovania kvality vo vysokoškolskom vzdelávaní a odbornom vzdelávaní a príprave. Nimi sa v súlade so zásadou subsidiarity rešpektovala zodpovednosť členských štátov za opatrenia na zabezpečovanie kvality uplatňované na kvalifikácie na vnútroštátnej úrovni. Normy a usmernenia pre zabezpečenie kvality v európskom priestore vysokoškolského vzdelávania a európsky referenčný rámec zabezpečenia kvality odborného vzdelávania a prípravy sú základom takýchto spoločných zásad.
- (15) Mohla by sa preskúmať možnosť vytvorenia registra mimo oblasti vysokoškolského vzdelávania, ktorý by slúžil orgánom monitorujúcim systémy zabezpečovania kvality kvalifikácií.
- (16) Kreditové systémy môžu jednotlivcom pomôcť v napredovaní vo vzdelávaní uľahčovaním flexibilných vzdelávacích dráh a prechodu medzi rôznymi úrovňami a druhmi vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj medzi štátnymi hranicami, čím sa vzdelávajúcim sa osobám umožní získavať a prenášať rôzne výsledky vzdelávania dosiahnuté v rôznych vzdelávacích prostrediach vrátane online, neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa. Prístupom zameraným na výsledky vzdelávania sa môže uľahčovať aj navrhovanie, poskytovanie a hodnotenie úplných kvalifikácií alebo ich zložiek.

- (17) Kreditové systémy na vnútroštátnej, ako aj európskej úrovni fungujú v inštitucionálnych kontextoch, ako sú vysokoškolské alebo odborné vzdelávanie a odborná príprava. Na európskej úrovni bol v európskom priestore vysokoškolského vzdelávania vyvinutý Európsky systém prenosu a zhromažďovania kreditov pre potreby vysokoškolského vzdelávania. Pre odborné vzdelávanie a odbornú prípravu sa v súlade s odporúčaním Európskeho parlamentu a Rady z 18. júna 2009 o vytvorení Európskeho systému kreditov pre odborné vzdelávanie a prípravu (ECVET) ⁽¹⁾ vytvára Európsky systém kreditov pre odborné vzdelávanie a prípravu. V prípade potreby by sa mohli podporovať prepojenia medzi národnými kvalifikačnými rámcami a kreditovými systémami.
- (18) Aj napriek tomu, že v *acquis* Únie sa v súvislosti s legálnou migráciou a azylom stanovuje rovnaké zaobchádzanie so štátnymi príslušníkmi, pokiaľ ide o uznávanie kvalifikácií, a dokonca sa v ňom uvádzajú aj opatrenia na uľahčenie situácie osôb, ktorým sa v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ ⁽²⁾ poskytuje medzinárodná ochrana, aj naďalej pretrváva vysoká miera príliš vysokej kvalifikácie a nedostatočnej zamestnanosti štátnych príslušníkov tretích krajín s terciárnym vzdelaním. Spoluprácou medzi Úniou a tretími krajinami, pokiaľ ide o transparentnosť kvalifikácií, sa môže podporiť integrácia migrantov do trhov práce v Únii. V dôsledku rastúcich migračných tokov do Únie a z nej je potrebné lepšie pochopenie a spravodlivé uznávanie kvalifikácií udelených mimo Únie.
- (19) Hlavné charakteristiky EKR, najmä jeho prístup zameraný na výsledky vzdelávania, vymedzenie deskriptorov úrovni a stanovenie kritérií priradovania, ktoré vypracovala poradná skupina pre EKR, sú zdrojom inšpirácie pri vypracúvaní národných a regionálnych kvalifikačných rámcov na celom svete. Čoraz väčší počet tretích krajín a regiónov sa snaží o vytvorenie užších prepojení medzi ich kvalifikačnými rámcami a EKR.
- (20) V smernici Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES ⁽³⁾ sa pre regulované povolania stanovuje možnosť zaviesť prostredníctvom delegovaného aktu Komisie spoločné rámce pre odbornú prípravu ako spoločný súbor vedomostí, zručností a kompetencií. Spoločné rámce pre odbornú prípravu sa majú zakladať na úrovniach EKR. Ak sa odborné kvalifikácie uznali v súlade so smernicou 36/2005/ES, priradením k úrovniach EKR, ktoré sa týkajú kvalifikácií, nemá byť dotknutý prístup na trh práce.
- (21) V kvalifikačnom rámci pre európsky priestor vysokoškolského vzdelávania sa uvádza deskriptor krátkeho cyklu (ktorý môže byť s prvým cyklom prepojený alebo môže byť jeho súčasťou), ako aj deskriptory prvého, druhého a tretieho cyklu vysokoškolského vzdelávania. Každý deskriptor cyklu poskytuje opis výsledkov a schopností súvisiacich s kvalifikáciami priznanými na konci daného cyklu. EKR je kompatibilný s kvalifikačným rámcom pre európsky priestor vysokoškolského vzdelávania, ako aj s deskriptormi jeho cyklov. Krátky cyklus (ktorý môže byť s prvým cyklom prepojený alebo môže byť jeho súčasťou), prvý, druhý a tretí cyklus kvalifikačného rámca pre európsky priestor vysokoškolského vzdelávania zodpovedajú úrovniach EKR 5 až 8.
- (22) Rozhodnutím Európskeho parlamentu a Rady č. 2241/2004/ES ⁽⁴⁾ sa ľuďom umožňuje lepšie prezentovať svoje zručnosti, kompetencie a kvalifikácie.
- (23) Komisia vyvíja Európsku klasifikáciu zručností, kompetencií, kvalifikácií a povolaní (ESCO). Uvedenou klasifikáciou používanou na dobrovoľnom základe sa môže podporiť lepšie prepojenie medzi vzdelávaním a zamestnaním. Údaje, ktoré vypracovali členské štáty v súvislosti s EKR, by pre túto klasifikáciu mohli slúžiť ako podklad.
- (24) Informácie o procese priradovania národných kvalifikačných rámcov alebo systémov k EKR a o kvalifikáciách zodpovedajúcich úrovni EKR by mali byť ľahko prístupné verejnosti. Dosiachnutiu tohto cieľa by pomohlo používanie spoločnej štruktúry údajov a formátov. To by zároveň uľahčilo pochopenie a využívanie uverejnených informácií o kvalifikáciách.
- (25) Medzi vykonávaním EKR, národných kvalifikačných rámcov alebo systémov a nástrojov transparentnosti a uznávania zručností, kompetencií a kvalifikácií vrátane nástrojov na zabezpečovanie kvality, zhromažďovanie a prenos kreditov, ako aj nástrojov transparentnosti a uznávania zručností, kompetencií a kvalifikácií, ktoré sa vytvorili v kontexte európskeho priestoru vysokoškolského vzdelávania, by mali na vnútroštátnej úrovni i na úrovni Únie existovať koherentnosť, komplementárnosť a synergie.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 155, 8.7.2009, s. 11.

⁽²⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany (Ú. v. EÚ L 337, 20.12.2011, s. 9).

⁽³⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES zo 7. septembra 2005 o uznávaní odborných kvalifikácií (Ú. v. EÚ L 255, 30.9.2005, s. 22).

⁽⁴⁾ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 2241/2004/ES z 15. decembra 2004 o jednotnom rámci Spoločenstva pre transparentnosť kvalifikácií a schopností (Europass) (Ú. v. EÚ L 390, 31.12.2004, s. 6).

- (26) Vývoj EKR by mal byť v plnom rozsahu v súlade s existujúcou európskou spoluprácou v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy podľa strategického rámca ET 2020 a budúcich európskych strategických rámcov ET.
- (27) Týmto odporúčaním sa nenahrádzajú ani nevymedzujú národné kvalifikačné rámce alebo systémy. EKR neopisuje špecifické kvalifikácie alebo kompetencie jednotlivca a ku konkrétnej kvalifikácii by sa mal uviesť odkaz na príslušnú úroveň EKR prostredníctvom príslušných národných kvalifikačných systémov.
- (28) Týmto odporúčaním sa konsoliduje EKR ako spoločný referenčný rámec ôsmich úrovní vyjadrených ako výsledky vzdelávania, ktorý je nástrojom na porovnanie rozdielnych kvalifikačných rámcov alebo systémov a ich úrovní.
- (29) Toto odporúčanie je vzhľadom na svoj nezáväzný charakter v súlade so zásadou subsidiarity a zásadou proporcionality, keďže sa ním podporujú a dopĺňajú činnosti členských štátov uľahčovaním ich ďalšej vzájomnej spolupráce s cieľom zvýšiť transparentnosť, porovnateľnosť a prenosnosť kvalifikácií občanov. Malo by sa vykonávať v súlade s vnútroštátnym právom a postupmi,

ODPORÚČA, ABY ČLENSKÉ ŠTÁTY V SÚLADE S VNÚTROŠTÁTNYMI OKOLNOSTAMI:

1. používali EKR na priradovanie národných kvalifikačných rámcov alebo systémov, ako aj na porovnávanie všetkých druhov a úrovní kvalifikácií v Únii, ktoré sú súčasťou národných kvalifikačných rámcov alebo systémov, predovšetkým priradovaním svojich úrovní kvalifikácií k úrovniam EKR uvedeným v prílohe II a používaním kritérií uvedených v prílohe III;
2. v prípade potreby preskúmali a aktualizovali priradenie úrovní národných kvalifikačných rámcov alebo systémov k úrovniam EKR uvedeným v prílohe II použitím kritérií uvedených v prílohe III, a to pri náležitom zohľadnení vnútroštátnych okolností;
3. zabezpečili, aby kvalifikácie zodpovedajúce úrovni EKR boli v súlade so spoločnými zásadami zabezpečovania kvality stanovenými v prílohe IV bez toho, aby boli dotknuté vnútroštátne zásady zabezpečovania kvality, ktoré platia pre kvalifikácie na vnútroštátnej úrovni;
4. v prípade potreby podporovali prepojenia medzi kreditovými systémami a národnými kvalifikačnými rámcami alebo systémami, a to pri zohľadnení spoločných zásad vzťahujúcich sa na kreditové systémy uvedené v prílohe V bez toho, aby boli dotknuté vnútroštátne rozhodnutia i) o používaní kreditových systémov a ii) o ich uvádzaní do súvislosti s národnými kvalifikačnými rámcami alebo systémami. Tieto spoločné zásady nebudú mať za následok automatické uznávanie kvalifikácií;
5. v prípade potreby prijali opatrenia na to, aby všetky nové dokumenty týkajúce sa kvalifikácií, ktoré vydali príslušné orgány, (napr. osvedčenia, diplomy, dodatky k osvedčeniam, dodatky k diplomom), a/alebo registre kvalifikácií obsahovali jasné priradenie k zodpovedajúcej úrovni EKR;
6. výsledky priradovacieho procesu sprístupňovali verejnosti na vnútroštátnej úrovni i na úrovni Únie a podľa možnosti zabezpečovali, aby informácie o kvalifikáciách a výsledkoch vzdelávania, ktoré s nimi súvisia, boli dostupné a uverejnené použitím dátových polí v súlade s prílohou VI;
7. podnecovali sociálnych partnerov, verejné služby zamestnanosti, poskytovateľov vzdelávania, orgány zabezpečujúce kvalitu a verejné orgány, aby využívali EKR s cieľom podporiť porovnávanie kvalifikácií a transparentnosť výsledkov vzdelávania;
8. zabezpečili pokračovanie vykonávania a koordináciu úloh vykonávaných národnými koordinačnými miestami EKR (NKM EKR). Hlavnou úlohou NKM EKR je podporovať vnútroštátne orgány pri priradovaní národných kvalifikačných rámcov alebo systémov k EKR a zabezpečovať pre jednotlivcov a organizácie lepšiu dostupnosť k EKR.

ODPORÚČA, ABY KOMISIA V SPOLUPRÁCI S ČLENSKÝMI ŠTÁTMI A SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI V RÁMCI PORADNEJ SKUPINY PRE EKR:

9. podporovala konzistentnosť ďalšieho vykonávania EKR vo všetkých členských štátoch prostredníctvom porovnávania metodík, ktoré sa používajú na dosiahnutie súladu medzi kvalifikáciami v národných kvalifikačných rámcoch alebo systémoch, a diskusií o takých metodikách, a to pri náležitom zohľadnení vnútroštátnych okolností;
10. pri náležitom zohľadnení vnútroštátnych okolností podporovala rozvoj metodík na opis, využívanie a uplatňovanie výsledkov vzdelávania s cieľom zvýšiť transparentnosť, pochopenie a porovnateľnosť kvalifikácií;
11. podporovala zavedenie dobrovoľných postupov na dosahovanie súladu medzi medzinárodnými kvalifikáciami prostredníctvom národných kvalifikačných rámcov alebo systémov, ako aj výmenu informácií a konzultácie medzi členskými štátmi o takých postupoch s cieľom zabezpečiť konzistentnosť;

12. vypracovala usmernenia pre komunikáciu EKR, najmä spôsobu uvádzania úrovni EKR na nových osvedčeniach, diplomoch a dodatkoch a/alebo registrov kvalifikácií v súlade s vnútroštátnymi systémami a právnymi predpismi vzťahujúcimi sa na osvedčenia a diplomy;
13. preskúmala možnosti rozvoja a uplatňovania kritérií a postupov s cieľom umožniť v súlade s medzinárodnými dohodami porovnania národných a regionálnych kvalifikačných rámcov tretích krajín s EKR;
14. zaviedla partnerské učenie a výmenu najlepších postupov medzi členskými štátmi a v prípade potreby uľahčovala partnerské poradenstvo na žiadosť členských štátov;

ODPORÚČA, ABY KOMISIA:

15. zabezpečila, aby sa vykonávanie tohto odporúčania podporovalo prostredníctvom činností financovaných v rámci príslušných programov Únie.
16. zabezpečila účinné riadenie vykonávania EKR prostredníctvom zachovania a plnej podpory poradnej skupiny pre EKR zriadenej v roku 2009, ktorá sa podľa potreby skladá zo zástupcov členských štátov a ďalších zúčastnených krajín, sociálnych partnerov a ďalších zainteresovaných strán. Poradná skupina pre EKR by mala zabezpečovať celkovú koherentnosť a podporovať transparentnosť procesu priradovania národných kvalifikačných rámcov alebo systémov k EKR, ako aj posilňovať dôveru v tento proces;
17. informovala o pokroku dosahovanom po prijatí tohto odporúčania, v prípade potreby aj v kontexte príslušných politických rámcov v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a zamestnanosti;
18. v spolupráci s členskými štátmi a po konzultáciách s dotknutými zainteresovanými stranami posúdila a vyhodnotila opatrenia prijaté v nadväznosti na toto odporúčanie a do roku 2022 podala Rade správu o nadobudnutých skúsenostiach a vplyvoch do budúcnosti vrátane prípadného preskúmania a revízie tohto odporúčania.

Odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady z 23. apríla 2008 o vytvorení európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie sa zrušuje.

V Bruseli 22. mája 2017

Za Radu

predseda

E. BARTOLO

PRÍLOHA I

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto odporúčania sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

- a) „kvalifikácia“ je formálny výsledok procesu hodnotenia a potvrdzovania, ku ktorému sa dospeje vtedy, keď príslušný orgán stanoví, že jednotlivec dosiahol výsledky vzdelávania zodpovedajúce daným normám;
- b) „národný kvalifikačný systém“ sú všetky aspekty činnosti členského štátu súvisiace s uznávaním vzdelávacích a iných mechanizmov, ktoré spájajú vzdelávanie a odbornú prípravu s trhom práce a občianskou spoločnosťou. To zahŕňa aj vypracovanie a vykonávanie inštitucionálnych dojednaní a procesov týkajúcich sa zabezpečovania kvality, hodnotenia a priznávania kvalifikácií. Národný kvalifikačný systém môže pozostávať z viacerých podsystemov a môže zahŕňať národný kvalifikačný rámec;
- c) „národný kvalifikačný rámec“ je nástroj na klasifikáciu kvalifikácií podľa súboru kritérií pre dosiahnuté špecifikované stupne vzdelania, ktorého cieľom je integrovať a koordinovať národné kvalifikačné podsystemy a zlepšiť transparentnosť, prístupnosť, rozvoj a kvalitu kvalifikácií vo vzťahu k trhu práce a občianskej spoločnosti;
- d) „medzinárodná kvalifikácia“ je kvalifikácia, ktorú udelil legálne zriadený medzinárodný subjekt (združenie, organizácia, odvetvie alebo podnik) alebo vnútroštátny subjekt konajúci v mene medzinárodného subjektu a ktorá sa používa vo viac ako jednej krajine a pozostáva z výsledkov vzdelávania posúdených s odkazom na normy zavedené daným medzinárodným subjektom;
- e) „výsledky vzdelávania“ sú opis toho, čo vzdelávajúca sa osoba vie, chápe a je schopná urobiť pri ukončení procesu vzdelávania, vymedzeného z hľadiska vedomostí, zručností, zodpovednosti a samostatnosti;
- f) „vedomosti“ sú výsledok osvojovania si informácií prostredníctvom učenia. Vedomosti sú súborom faktov, zásad, teórií a postupov, ktoré súvisia s oblasťou práce alebo odborom štúdia. V kontexte EKR sa vedomosti opisujú ako teoretické a/alebo faktické;
- g) „zručnosti“ sú schopnosti uplatňovať vedomosti a využívať know-how na plnenie úloh a riešenie problémov. V kontexte EKR sa zručnosti opisujú ako kognitívne (zahŕňujúce logické, intuitívne a kreatívne myslenie) a praktické (zahŕňujúce manuálnu zručnosť a používanie rôznych metód, materiálov, prostriedkov a nástrojov);
- h) „zodpovednosť a samostatnosť“ je schopnosť vzdelávajúcej sa osoby uplatňovať jej vedomosti a zručnosti samostatne a zodpovedne;
- i) „kompetencia“ je preukázaná schopnosť použiť vedomosti, zručnosti a osobné, sociálne a/alebo metodologické schopnosti v pracovných alebo študijných situáciách a v odbornom a osobnom rozvoji;
- j) „potvrdzovanie neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa“ je proces, prostredníctvom ktorého príslušný orgán potvrdí, že daná osoba nadobudla výsledky vzdelávania dosiahnuté v rámci neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa posúdené podľa príslušnej normy a ktorý pozostáva z týchto štyroch samostatných fáz: identifikácia konkrétnych skúseností danej osoby prostredníctvom dialógu, dokumentácia na účely zviditeľnenia skúseností danej osoby, formálne posúdenie týchto skúseností a osvedčovanie jeho výsledkov, ktorá môže viesť k čiastočnej alebo úplnej kvalifikácii;
- k) „formálne uznávanie výsledkov vzdelávania“ je proces, ktorým príslušný orgán úradne uzná nadobudnuté výsledky vzdelávania na účely ďalšieho štúdia alebo zamestnania, a to buď i) priznaním kvalifikácií (osvedčením, diplomom alebo titulom), ii) potvrdením neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa, iii) udelením rovnocennosti, kreditu alebo výnimky;
- l) „kredit“ je potvrdením toho, že príslušný orgán na základe dohodnutej normy posúdil a potvrdil niektorú časť kvalifikácie pozostávajúcu z koherentného súboru výsledkov vzdelávania; kredit udeľujú príslušné orgány vtedy, keď daná osoba dosiahne určené výsledky vzdelávania potvrdené vhodnými hodnoteniami, a možno ho vyjadriť kvantitatívne (napríklad v podobe kreditov alebo kreditových bodov) ako dôkaz odhadovanej záťaže, ktorú musí jednotlivec zvyčajne vynaložiť na dosiahnutie príslušných výsledkov vzdelávania;

- m) „*kreditové systémy*“ sú nástroje transparentnosti na uľahčovanie uznávania kreditu/kreditov. Tieto systémy môžu okrem iného zahŕňať rovnocennosť, výnimky, jednotky/moduly, ktoré možno zhromažďovať a prenášať, samostatnosť poskytovateľov, ktorí môžu individualizovať vzdelávacie dráhy, a potvrdzovanie neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa;
- n) „*prenos kreditov*“ je proces, ktorý jednotlivcom s kreditom získaným v jednom kontexte umožní jeho ohodnotenie a uznanie v inom kontexte.
-

Deskriptory vymedzujúce úroveň európskeho kvalifikačného rámca (EKR)

Všetkých 8 úrovní je vymedzených skupinou deskriptorov výsledkov vzdelávania zodpovedajúcich kvalifikáciám na danej úrovni v ktoromkoľvek kvalifikačnom systéme.

	Vedomosti	Zručnosti	Zodpovednosť a samostatnosť
	V kontexte EKR sa vedomosti opisujú ako teoretické a/alebo faktické.	V kontexte EKR sa zručnosti opisujú ako kognitívne (zahrňujúce logické, intuitívne a kreatívne myslenie) a praktické (zahrňujúce manuálnu zručnosť a používanie rôznych metód, materiálov, prostriedkov a nástrojov).	V kontexte EKR sa zodpovednosť a samostatnosť opisujú ako schopnosť vzdelávajúcej sa osoby uplatňovať svoje vedomosti a zručnosti samostatne a zodpovedne.
Úroveň 1 Výsledky vzdelávania zodpovedajúce úrovni 1:	základné všeobecné vedomosti	základné zručnosti požadované na vykonávanie jednoduchých úloh	práca alebo štúdium pod priamym dohľadom v štruktúrovanom prostredí
Úroveň 2 Výsledky vzdelávania zodpovedajúce úrovni 2:	základné faktické vedomosti v danej oblasti práce alebo danom odbore štúdia	základné kognitívne a praktické zručnosti požadované na používanie príslušných informácií s cieľom vykonávať úlohy a riešiť rutinné problémy použitím jednoduchých pravidiel a nástrojov	práca alebo štúdium pod dohľadom s určitou mierou samostatnosti
Úroveň 3 Výsledky vzdelávania zodpovedajúce úrovni 3:	vedomosti o faktoch, zásadách, procesoch a všeobecných pojmoch v danej oblasti práce alebo danom odbore štúdia	škála kognitívnych a praktických zručností požadovaná na splnenie úloh a riešenie problémov výberom a použitím základných metód, nástrojov, materiálov a informácií	schopnosť prebrať zodpovednosť za vykonávanie pracovných alebo študijných úloh pri riešení problémov schopnosť prispôsobiť svoje správanie okolnostiam
Úroveň 4 Výsledky vzdelávania zodpovedajúce úrovni 4:	faktické a teoretické vedomosti v širších súvislostiach v danej oblasti práce alebo danom odbore štúdia	škála kognitívnych a praktických zručností požadovaná na riešenie osobitných problémov v danej oblasti práce alebo danom odbore štúdia	schopnosť riadiť sa usmerneniami platnými v pracovnom alebo študijnom prostredí, ktoré je zvyčajne predvídateľné, no môže sa meniť schopnosť kontrolovať rutinnú prácu iných a niesť istú zodpovednosť za hodnotenie a zlepšovanie pracovných a študijných činností

	Vedomosti	Zručnosti	Zodpovednosť a samostatnosť
Úroveň 5 (*) Výsledky vzdelávania zodpovedajúce úrovni 5:	rozsiahle, špecializované, faktické a teoretické vedomosti v danej oblasti práce alebo danom odbore štúdia a uvedomovanie si hraníc týchto vedomostí	škála všestranných kognitívnych a praktických zručností požadovaná na rozvíjanie kreatívnych riešení abstraktných problémov	schopnosť riadiť činnosti v pracovnom alebo študijnom prostredí, ktorého zmenu nie je možné predvídať, a dohliadať na ich vykonávanie schopnosť hodnotiť a rozvíjať svoju vlastnú výkonnosť a výkonnosť iných
Úroveň 6 (**) Výsledky vzdelávania zodpovedajúce úrovni 6:	široké vedomosti v danej oblasti práce alebo danom odbore štúdia vrátane kritického chápania teórií a zásad	široké zručnosti dokazujúce ovládanie danej oblasti a zmysel pre inováciu, požadované na riešenie komplexných a nepredvídateľných problémov v špecializovanej oblasti práce alebo špecializovanom odbore štúdia	schopnosť riadiť komplexné technické alebo odborné činnosti alebo projekty, niest zodpovednosť za rozhodovanie v nepredvídateľnom pracovnom alebo študijnom prostredí preberať zodpovednosť za riadenie profesijného rozvoja jednotlivcov a skupín
Úroveň 7 (***) Výsledky vzdelávania zodpovedajúce úrovni 7:	úzko špecializované vedomosti, z ktorých niektoré sú poprednými vedomosťami v danej oblasti práce alebo danom odbore štúdia, ako základ originálneho myslenia a/alebo výskumu schopnosť kriticky posudzovať otázky týkajúce sa vedomostí v danej oblasti, ako aj na rozhraní jednotlivých oblastí	špecializované zručnosti na riešenie problémov v oblasti výskumu a/alebo inovácie s cieľom prinášať nové vedomosti a postupy a integrovať vedomosti z rôznych oblastí	schopnosť riadiť a pretvárať pracovné alebo študijné prostredie, ktoré je zložité, nepredvídateľné a vyžaduje si nové strategické prístupy preberať zodpovednosť za prispievanie k odborným vedomostiam a postupom a/alebo za hodnotenie strategickú výkonnosť tímov
Úroveň 8 (****) Výsledky vzdelávania zodpovedajúce úrovni 8:	vedomosti na najvyššej úrovni v danej oblasti práce alebo danom odbore štúdia, ako aj na rozhraní jednotlivých oblastí/odborov	najviac pokročilé a špecializované zručnosti a techniky vrátane schopnosti syntézy a hodnotenia, ktoré sa požadujú na riešenie zásadných problémov v oblasti výskumu a/alebo inovácie a na rozšírenie a nové vymedzenie existujúcich vedomostí alebo odborných postupov	schopnosť prejavovať značnú autoritu, inováciu, samostatnosť, vedeckú a odbornú bezúhonnosť a trvalý záväzok rozvíjať nové myšlienky alebo postupy, ktoré sú v popredí daného pracovného alebo študijného prostredia vrátane výskumu

Súlad s kvalifikačným rámcom pre európsky priestor vysokoškolského vzdelávania

Kvalifikačný rámec pre európsky priestor vysokoškolského vzdelávania poskytuje deskriptory troch cyklov, na ktorých sa dohodli ministri zodpovední za vysokoškolské vzdelávanie na svojom zasadnutí v máji 2005 v Bergene v rámci bolonského procesu. Každý deskriptor cyklu je všeobecným opisom charakteristických očakávaní výsledkov a schopností viazucich sa na kvalifikácie, ktoré predstavujú koniec príslušného cyklu.

(*) Ide o deskriptor krátko cyklu vytvoreného na základe spoločnej iniciatívy pre kvalitu ako súčasť bolonského procesu (môže to byť v rámci prvého cyklu alebo v spojení s ním), ktorý zodpovedá výsledkom vzdelávania na úrovni 5 EKR.

(**) Deskriptor prvého cyklu zodpovedá výsledkom vzdelávania na úrovni 6 EKR.

(***) Deskriptor druhého cyklu zodpovedá výsledkom vzdelávania na úrovni 7 EKR.

(****) Deskriptor tretieho cyklu zodpovedá výsledkom vzdelávania na úrovni 8 EKR.

PRÍLOHA III

Kritériá a postupy priradovania národných kvalifikačných rámcov alebo systémov k európskemu kvalifikačnému rámcu (EKR)

1. Povinnosti a/alebo zákonná právomoc všetkých príslušných vnútroštátnych subjektov zapojených do priradovacieho procesu sú príslušnými orgánmi jasne stanovené a uverejnené.
2. Existuje jasné a preukázateľné prepojenie medzi kvalifikačnými úrovňami v národných kvalifikačných rámcoch alebo systémoch a deskriptormi úrovni v EKR.
3. Národné kvalifikačné rámce alebo systémy a ich kvalifikácie vychádzajú zo zásady a cieľa výsledkov vzdelávania a súvisia s dojednaniami o potvrdzovaní neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa a v prípade potreby s kreditovými systémami.
4. Postupy zaraďovania kvalifikácií do národného kvalifikačného rámca alebo opisu ich umiestnenia v národnom kvalifikačnom systéme sú transparentné.
5. Národný systém/systémy zabezpečovania kvality vzdelávania a odbornej prípravy odkazuje/odkazujú na národné kvalifikačné rámce alebo systémy a je/sú v súlade so zásadami zabezpečovania kvality uvedenými v prílohe IV k tomuto odporúčaniam.
6. Priradovací proces zahŕňa výslovné potvrdenie príslušných orgánov zabezpečovania kvality, že priradovacia správa je v súlade s relevantnými vnútroštátnymi dojednaniami, ustanoveniami a postupmi v oblasti zabezpečovania kvality.
7. Do priradovacieho procesu sú zapojení aj medzinárodní experti a priradovacie správy obsahujú písomné vyjadrenia najmenej dvoch medzinárodných expertov z dvoch rôznych krajín k priradovaciemu procesu.
8. Príslušný vnútroštátny orgán alebo orgány certifikujú priradovanie národného kvalifikačného rámca alebo systému k EKR. Príslušné vnútroštátne orgány vrátane národných koordinačných miest EKR uverejnia jednu podrobnú správu, v ktorej priradenie vysvetlia a uvedú dôkazy, ktorým sa toto priradenie podporí, a v ktorej sa každému kritériu venujú osobitne. Tú istú správu je možné použiť na účely samocertifikácie vo vzťahu ku kvalifikačnému rámcu pre európsky priestor vysokoškolského vzdelávania v súlade s kritériami samocertifikácie, ktoré sú v ňom uvedené.
9. Do 6 mesiacov od priradenia alebo aktualizácie priradovacej správy členské štáty a ostatné zúčastnené krajiny priradovaciu správu uverejnia na príslušnom európskom portáli a poskytnú relevantné informácie na účely porovnania.
10. V nadväznosti na priradovací proces by všetky nové dokumenty týkajúce sa kvalifikácií, ktoré sú súčasťou národných kvalifikačných rámcov alebo systémov (napr. osvedčenia, diplomy, dodatky k osvedčeniam, dodatky k diplomom), a/alebo registre kvalifikácií vydané príslušnými orgánmi mali prostredníctvom národných kvalifikačných rámcov alebo systémov obsahovať jasné priradenie k zodpovedajúcej úrovni EKR.

PRÍLOHA IV

Zásady zabezpečovania kvality pre kvalifikácie, ktoré sú súčasťou národných kvalifikačných rámcov alebo systémov priradených k európskemu kvalifikačnému rámcu (EKR)

Kvalita všetkých kvalifikácií zodpovedajúcich úrovni EKR by mala byť zabezpečená s cieľom zvýšiť dôveru v ich kvalitu a úroveň.

V súlade s vnútroštátnymi okolnosťami a pri zohľadnení rozdielov medzi sektormi by zabezpečovanie kvality kvalifikácií zodpovedajúcich úrovni EKR malo ⁽¹⁾ ⁽²⁾:

1. riešiť návrh kvalifikácií, ako aj uplatňovanie prístupu zameraného na výsledky vzdelávania;
2. zabezpečovať platné a spoľahlivé posudzovanie na základe dohodnutých a transparentných noriem založených na výsledkoch vzdelávania a riešiť proces certifikácie;
3. pozostávať z mechanizmov spätnej väzby a postupov sústavného zdokonaľovania;
4. zapájať všetky relevantné zainteresované strany do každej z fáz procesu;
5. byť zložené z konzistentných hodnotiacich metód spájajúcich samohodnotenie a externé preskúmanie;
6. byť neoddeliteľnou súčasťou vnútorného riadenia subjektov vydávajúcich kvalifikácie zodpovedajúce úrovni EKR vrátane činností ich subdodávateľov;
7. byť založené na jasných a merateľných cieľoch, normách a usmerneniach;
8. byť podporované dostatočnými zdrojmi;
9. zahŕňať pravidelné preskúmanie existujúcich externých monitorovacích subjektov alebo agentúr vykonávajúcich zabezpečovanie kvality;
10. zahŕňať prístupnosť výsledkov hodnotenia v elektronickej podobe;

⁽¹⁾ Tieto spoločné zásady sú v plnom rozsahu v súlade s európskymi normami a usmerneniami pre zabezpečovanie kvality v európskom priestore vysokoškolského vzdelávania, ako aj s európskym referenčným rámcem zabezpečenia kvality odborného vzdelávania a prípravy (EQAVET).

⁽²⁾ V závislosti od vnútroštátnych okolností tieto zásady nemusia byť uplatniteľné na všeobecné vzdelávanie.

PRÍLOHA V

Zásady týkajúce sa kreditových systémov súvisiacich s národnými kvalifikačnými rámcami alebo systémami priradovanými k európskemu kvalifikačnému rámcu (EKR) ⁽¹⁾

EKR a národné kvalifikačné rámce alebo systémy by mali prostredníctvom používania prístupu zameraného na výsledky vzdelávania lepšie podporovať jednotlivcov pri prechode i) medzi rôznymi úrovňami vzdelávania a odbornej prípravy, ii) v rámci sektorov vzdelávania a odbornej prípravy a medzi nimi, iii) medzi vzdelávaním, odbornou prípravou a trhom práce, ako aj iv) v rámci jednotlivých krajín i cezhranične. Bez toho, aby boli dotknuté vnútroštátne rozhodnutia i) o používaní kreditových systémov a ii) o ich uvádzaní do súvislosti s národnými kvalifikačnými rámcami alebo systémami, by rozličné kreditové systémy mali v prípade potreby spolupracovať s národnými kvalifikačnými rámcami alebo systémami na účely podpory prechodu a ľahšieho napredovania. Na tento účel by kreditové systémy súvisiace s národnými kvalifikačnými rámcami alebo prípadne systémami mali dodržiavať tieto zásady:

1. Kreditové systémy by mali podporovať flexibilné vzdelávacie dráhy v prospech jednotlivých vzdelávajúcich sa osôb.
2. Pri návrhu a vývoji kvalifikácií by sa mal systematicky používať prístup zameraný na výsledky vzdelávania s cieľom uľahčiť prenos (zložiek) kvalifikácií a napredovanie vo vzdelávaní.
3. Kreditové systémy by mali uľahčovať prenos výsledkov vzdelávania a napredovanie vzdelávajúcich sa osôb cez inštitucionálne i národné hranice.
4. Kreditové systémy by sa mali opierať o jasné a transparentné zabezpečovanie kvality.
5. Kredit, ktorý daná osoba získa, by mal byť zdokumentovaný uvedením nadobudnutých výsledkov vzdelávania, názvu príslušnej inštitúcie, ktorá kredit udelila, a v prípade potreby aj príslušnej hodnoty kreditu.
6. Systémy prenosu a zhromažďovania kreditov by sa mali snažiť o vytváranie synergií s dojednaniami, ktoré sa týkajú potvrdzovania predchádzajúceho vzdelávania, a zároveň spolupracovať na uľahčovaní a podpore prechodu a dosahovania pokroku.
7. Kreditové systémy by sa mali rozvíjať a vylepšovať prostredníctvom spolupráce zainteresovaných strán na príslušných vnútroštátnych úrovniach, ako aj na úrovni Únie.

⁽¹⁾ Tieto spoločné zásady sú v plnom rozsahu v súlade s Európskym systémom prenosu a zhromažďovania kreditov (ECTS) a Európskym systémom kreditov pre odborné vzdelávanie a prípravu (ECVET).

PRÍLOHA VI

Prvky dátových polí pre elektronické uverejňovanie informácií o kvalifikáciách zodpovedajúcich úrovni EKR

ÚDAJE		povinné/ nepovinné	
Názov kvalifikácie		povinné	
Pole (*)		povinné	
Krajina/región (kód)		povinné	
Úroveň EKR		povinné	
Opis kvalifikácie (***)	bud'	Vedomosti	povinné
		Zručnosti	povinné
		Zodpovednosť a samostatnosť	povinné
	alebo	otvorené textové pole s opisom toho, čo sa očakáva, že vzdelávajúca sa osoba vie, chápe a je schopná urobiť	povinné
Udeľujúci subjekt alebo príslušný orgán (**)		povinné	
Kreditové body/predpokladaná záťaž študenta na dosiahnutie výsledkov vzdelávania		nepovinné	
Interné postupy zabezpečovania kvality		nepovinné	
Externé zabezpečovanie kvality/regulačný orgán		nepovinné	
Ďalšie informácie o kvalifikácii		nepovinné	
Zdroj informácií		nepovinné	
Odkaz na relevantné dodatky		nepovinné	
URL adresa kvalifikácie		nepovinné	
Jazyk informácií (kód)		nepovinné	
Požiadavky na zápis		nepovinné	
Dátum skončenia platnosti (ak je to relevantné)		nepovinné	

ÚDAJE		povinné/ nepovinné
Spôsoby nadobudnutia kvalifikácie		nepovinné
Súvislosť s povolaniami alebo oblasťami povolaní		nepovinné

(*) ISCED FoET2013.

(**) Vyhľadávanie informácií o udeľujúcom subjekte alebo príslušnom orgáne by sa malo uľahčiť uvedením minimálnych požadovaných informácií, ktoré by zahŕňali názov subjektu/orgánu, prípadne názov skupiny udeľujúcich subjektov alebo príslušných orgánov doplnený o URL adresu alebo kontaktné údaje.

(***) Tento opis obsahuje voľné textové polia, a to bez predpísaného používania štandardnej terminológie a povinnosti členských štátov zabezpečiť preklad opisu do ostatných jazykov EÚ.